

WOJEWODA MAZOWIECKI

WK-I.431.11.4.2017

Warszawa, 12 czerwca 2018 r.

Pan

████████████████████
Starosta Powiatu Garwolińskiego

Starostwo Powiatowe w Garwolinie
ul. Mazowiecka 26
08-400 Garwolin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹ ██████████ – starszy inspektor wojewódzki i ██████████ – inspektor wojewódzki w Oddziale Kontroli Jednostek Samorządu Terytorialnego oraz ██████████ – inspektor wojewódzki w Oddziale Kontroli Finansowej Wydziału Kontroli, przeprowadzili w dniach od 16 do 27 października 2017 r. kontrolę w Starostwie Powiatowym w Garwolinie, z siedzibą przy ul. Stanisława Staszica 15 w Garwolinie.

Kontrolą objęto realizację zadania z zakresu administracji rządowej w przedmiocie przygotowania systemu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej – w okresie od 31 sierpnia 2015 r. do 31 marca 2017 r., a także prawidłowości wykorzystania dotacji przekazanej w 2016 r. z budżetu Wojewody Mazowieckiego w rozdziale 75515 – *Nieodpłatna pomoc prawna* – w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r.

Nawiązując do projektu wystąpienia pokontrolnego z 10 maja 2018 r., do którego nie wniesiono zastrzeżeń, przekazuję panu Staroście wystąpienie pokontrolne.

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2234 z późn. zm.).

I. Przygotowanie systemu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej

W kontrolowanym okresie na terenie Powiatu Garwolińskiego (dalej Powiat) wyznaczono, zgodnie z art. 8 ust. 2 w związku z art. 20 ust. 4 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej², (dalej ustawa o nieodpłatnej pomocy prawnej) cztery punkty nieodpłatnej pomocy prawnej, które usytuowano w lokalach pochodzących z zasobów gmin wchodzących w skład Powiatu, tj. punkty prowadzone przez:

- a) adwokatów i radców prawnych, zlokalizowane:
 - w Garwolinie przy ul. Stanisława Staszica 15,
 - w Pilawie przy ul. Al. Wyzwolenia 158;
- b) organizację pozarządową, zlokalizowane:
 - w Żelechowie przy ul. Piłsudskiego 34,
 - w Łaskarzewie przy ul. Rynek Duży 32.

Kontroli poddano dwa lokale³, w których udzielana była nieodpłatna pomoc prawna stwierdzając, że zostały one dostosowane do wymogów określonych w § 5 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej⁴. Jednocześnie ustalono, że ww. pomoc udzielana była we wszystkich punktach nieodpłatnej pomocy prawnej w przeciętnym wymiarze 5 dni w tygodniu przez co najmniej 4 godziny dziennie, zgodnie z wymogiem art. 8 ust. 3 ww. ustawy.

Powiat Garwoliński w 2016 r. realizował zadanie polegające na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej wspólnie z gminami, z którymi, zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej w 2015 r., zawarł trzy porozumienia w sprawie zasad i trybu realizacji zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej⁵. Kontroli poddano wszystkie porozumienia stwierdzając, że zawierały one w szczególności informacje określone w art. 9 ust. 1 ww. ustawy.

W punktach prowadzonych przez adwokatów i radców prawnych nieodpłatna pomoc prawna udzielana była na podstawie zawartych 30 października 2015 r. i aneksowanych

² Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej (Dz. U. poz. 1255, z późn. zm.).

³ Oględziny przeprowadzono w budynku Starostwa Powiatowego w Garwolinie oraz w budynku Urzędu Miasta w Łaskarzewie.

⁴ Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 grudnia 2015 r. w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej (Dz. U. z 2015 r. poz. 2186 z późn. zm.).

⁵ Porozumienia z dnia 15 października 2015 r. z gminami: Pilawa, Żelechów i Łaskarzew.

20 listopada 2015 r. porozumień z Okręgową Radą Adwokacką w Siedlcach oraz Radą Okręgową Izby Radców Prawnych w Warszawie. Aneksowane porozumienia zawierały informacje określone w art. 10 ust. 1 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej. Starosta Powiatu Garwolińskiego zawarł trzy umowy z adwokatami i radcami prawnymi udzielającymi nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze Powiatu, wypełniając wymóg określony w art. 6 ust. 1 ww. ustawy. Badaniu poddano wszystkie umowy⁶ stwierdzając, że spełniały one wymagania określone w art. 6 ust. 2 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej.

Zgodnie z dyspozycją określoną w art. 11 ust. 1 ww. ustawy prowadzenie dwóch punktów powierzono organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego Stowarzyszenie „Bezpieczny Dom” z siedzibą w Kielcach przy ul. 1 Maja 57, udzielającą nieodpłatnej pomocy prawnej w 2016 r., wyłonionej w otwartym konkursie ofert, zgodnie z art. 11 ust. 2 przedmiotowej ustawy. Otwarty konkurs ofert przeprowadzono w trybie określonym w art. 11-15 ustawy o działalności pożytku publicznego⁷. Starosta Powiatu Garwolińskiego 28 grudnia 2015 r. zawarł z wyłonioną organizacją pozarządową dwie umowy⁸ o powierzenie realizacji zadania polegającego na prowadzeniu punktów nieodpłatnej pomocy prawnej w 2016 r., w myśl art. 15 ust. 4 ww. ustawy.

Starosta Powiatu Garwolińskiego przekazał Wojewodzie Mazowieckiemu zbiorczą informację o wykonaniu zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze Powiatu za 2016 r., w terminie⁹ określonym w art. 12 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej.

Osoby udzielające nieodpłatnej pomocy prawnej w punktach zlokalizowanych na terenie Powiatu przekazywały Staroście Powiatu Garwolińskiego wypełnione karty nieodpłatnej pomocy prawnej oraz oświadczenia składane przez osoby zamierzające skorzystać z nieodpłatnej pomocy prawnej, w związku z wymogiem określonym w art. 7 ust. 2 oraz art. 11 ust. 5 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej. Badaniu poddano 45 kart nieodpłatnej pomocy prawnej¹⁰

⁶ W tym: 1 zawartą 22 grudnia 2015 r., z adwokatem oraz 2 zawarte 12 stycznia 2016 r. z radcami prawnymi.

⁷ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817, z późn. zm.).

⁸ Zawarcie dwóch umów wynikało z treści załącznika do Uchwały nr 186/178/2015 Zarządu Powiatu Garwolińskiego z dnia 12 listopada 2015 r w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych w zakresie powierzenia prowadzenia punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, zgodnie z którym na prowadzenie każdego z punktów należało złożyć oddzielną ofertę.

⁹ Informacja zbiorcza została przekazana w dniu 24 lutego 2017 r.

¹⁰ W tym 30 kart wypełnionych w punktach, w których nieodpłatnej pomocy prawnej udzielał adwokat i radcy prawni oraz 15 kart wypełnionych w punktach prowadzonych przez organizację pozarządową.

oraz 20 ww. oświadczeń¹¹. Oświadczenia, o których mowa w art. 4 ust. 3 i 4 oraz art. 11 ust. 4 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej zostały złożone na formularzach określonych w załącznikach nr 2, 3 i 4 do ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej.

Informacja o lokalizacji punktów wraz z harmonogramem wskazującym dni i godziny, w których była udzielana nieodpłatna pomoc prawna została zamieszczona na stronach Biuletynu Informacji Publicznej (dalej BIP) Starostwa Powiatowego w Garwolinie.

W wyniku kontroli stwierdzono **następujące nieprawidłowości**:

1. Niedostosowanie lokali w punktach nieodpłatnej pomocy prawnej w Garwolinie i Łaskarzewie do wymogów określonych w § 5 ust. 3 i 5 rozporządzenia w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej. W toku czynności kontrolnych przeprowadzono oględziny ww. punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, w trakcie których stwierdzono, że dostęp do obu punktów nie uwzględniał potrzeb osób niepełnosprawnych, a ponadto informacje udostępnione w miejscach przeznaczonych dla osób oczekujących na udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej w obu punktach nie zawierały wszystkich elementów określonych w § 5 ust. 5 ww. rozporządzenia, tj.: wskazania w których punktach nieodpłatnej pomocy prawnej jest udzielana nieodpłatna pomoc prawna przez adwokata lub radcę prawnego oraz które z punktów są prowadzone przez organizację pozarządową, ze wskazaniem danych tej organizacji oraz czy udzielana w tych punktach nieodpłatna pomoc prawna jest świadczona przez adwokata, radcę prawnego albo osobę, o której mowa w art. 11 ust. 3. ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, a w punkcie w Łaskarzewie – także informacji o wszystkich punktach nieodpłatnej pomocy prawnej zlokalizowanych na obszarze Powiatu.
2. Nieterminowe zawarcie dwóch umów z radcami prawnymi udzielającymi nieodpłatnej pomocy prawnej. Przedmiotowe umowy zostały podpisane 12 stycznia 2016 r., podczas gdy zgodnie z art. 26 ust. 5 w związku z art. 6 ust 1 ww. ustawy umowy te są zawierane do dnia 31 grudnia 2015 r. Nieterminowe zawarcie umów skutkowało niezapewnieniem udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej w punkcie nieodpłatnej pomocy prawnej w Pilawie w dniach 4 i 5 stycznia

¹¹ W tym: 7 oświadczeń osób, które korzystały z pomocy społecznej, o tym że nie wydano wobec nich decyzji o zwrocie nienależnie pobranego świadczenia, 3 oświadczenia osób, które są uprawnione, jednakże wymagają niezwłocznego uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej w związku z sytuacją kryzysową lub zdarzeniem losowym, a w związku z ww. sytuacjami nie są w stanie przedstawić dokumentów wymienionych w ust. 2 pkt 1-5 i 7 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz 10 oświadczeń osób uprawnionych, o tym że są świadome uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej od osoby niebędącej adwokatem, radcą prawnym albo doradcą podatkowym.

2016 r.¹², a także w punkcie nieodpłatnej pomocy prawnej w Garwolinie – w dniu 7 stycznia 2016 r.

3. Niezawiadomienie Wojewody Mazowieckiego o zawartych w 2015 r. porozumieniach z Okręgową Radą Adwokacką w Siedlcach i Radą Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie. Zaniechaniem tym naruszono wymogi określone w art. 10 ust. 3 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, zgodnie z którym, cyt. *„O każdym zawartym porozumieniu (...) powiat niezwłocznie zawiadamia właściwego wojewodę.”*.

Ponadto stwierdzono:

- rozbieżności pomiędzy godzinami funkcjonowania punktów nieodpłatnej pomocy prawnej w Garwolinie i w Pilawie, określonymi w porozumieniach zawartych z Okręgową Radą Adwokacką w Siedlcach i Okręgową Izbą Radców Prawnych w Warszawie, a godzinami pracy adwokata i radców prawnych, określonymi w zawartych z nimi umowach w sprawie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej¹³,
- zawarcie przez Powiat z organizacją pozarządową niekompletnych umów o powierzenie zadania publicznego polegającego na prowadzeniu punktu nieodpłatnej pomocy prawnej, niezawierających informacji określonych w art. 6 ust. 2 pkt 6 ww. ustawy, tj. zasad zapewniania przez adwokata lub radcę prawnego zastępstwa w przypadku, gdy nie będzie on w stanie osobiście udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej. Zgodnie z art. 11 ust. 7 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, cyt. *„Organizacja pozarządowa zapewnia udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej na podstawie umowy zawartej z powiatem, do której stosuje się odpowiednio przepisy art. 6 ust. 2 pkt 1 i 3-6.”*,
- nieprzeprowadzenie weryfikacji przekazywanych organowi kart nieodpłatnej pomocy prawnej w zakresie danych o miejscu i dacie sporządzenia karty oraz podpisu osoby udzielającej

¹² Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami Starosty Powiatu Garwolińskiego z 20 października 2017 r., cyt. *„Pani radca świadczyła nieodpłatną pomoc prawną od 8 stycznia 2016r. w punkcie w Pilawie”*.

¹³ Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami Starosty Powiatu Garwolińskiego z 20 października 2017 r., cyt. *„Ze względu na liczne odmowy zachodziła potrzeba korekty godzin w których, będzie udzielana nieodpłatna pomoc prawna na etapie podpisywania umów z poszczególnymi mecenasami, którzy byli wyznaczeni jako zastępcy. Powyższa zmiana nie była przesłana do Okręgowej Izby Radców Prawnych oraz Okręgowej Rady Adwokackiej. Było to przeoczenie ze strony Dyrektora Wydziału OA.”*. W informacji na stronie BIP Starostwa, umieszczonej 11 stycznia 2016 r., wskazano dane o dniach i godzinach funkcjonowania punktów nieodpłatnej pomocy prawnej wynikające z umów zawartych z radcą i adwokatem.

nieodpłatnej pomocy prawnej¹⁴, a także oświadczeń składanych przez osoby zamierzające skorzystać z nieodpłatnej pomocy prawnej. W badanej próbie stwierdzono:

a) osiemnaście kart wypełnionych niekompletnie przez osoby udzielające nieodpłatnej pomocy prawnej, tj.:

- piętnaście kart nieodpłatnej pomocy prawnej¹⁵ nie zostało podpisanych przez osobę udzielającą nieodpłatnej pomocy prawnej, a czternaście z nich¹⁶ nie zawierało także danych o miejscu i dacie sporządzenia karty,
- dwie karty nieodpłatnej pomocy prawnej¹⁷ nie zostały opatrzone danymi o miejscu, a jedna karta¹⁸ – o dniu sporządzenia karty;

b) dziesięć oświadczeń niekompletnie wypełnionych przez osoby korzystające z nieodpłatnej pomocy prawnej, tj. niezawierających:

- części z danych identyfikujących osobę uprawnioną, które należy wskazać w treści oświadczenia, w tym: imienia i nazwiska oraz adresu zamieszkania osoby uprawnionej – w jednym przypadku¹⁹, imienia i nazwiska osoby uprawnionej – w jednym przypadku²⁰, pełnego imienia osoby uprawnionej oraz numeru PESEL lub numeru innego dokumentu stwierdzającego tożsamość osoby uprawnionej – w jednym przypadku²¹, numeru PESEL lub numeru innego dokumentu stwierdzającego tożsamość osoby uprawnionej oraz adresu zamieszkania osoby uprawnionej – w jednym przypadku²², adresu zamieszkania osoby uprawnionej

¹⁴ Zgodnie z wyjaśnieniem Starosty Powiatu Garwolińskiego z 27.10.2017 r. cyt.: „Karty przekazywane przez stowarzyszenie w 2016 r. były sprawdzane pod kątem wypełnienia danych niezbędnych do sprawozdania (...) Karty były przekazywane pismem przewodnim z podpisem osoby udzielającej porady, stanowiło to komplet dokumentów, uznaliśmy że stanowi to całość.”.

¹⁵ W tym: 14 kart przekazanych z punktów prowadzonych przez organizację pozarządową, które nie zawierają także danych o miejscu i dacie sporządzenia karty, co stanowi ponad 93% poddanych kontroli kart z tych punktów, a także karta z 29.04.2016 r. przekazana z punktu, w którym nieodpłatnej pomocy prawnej udzielał adwokat i radca prawny.

¹⁶ Dotyczy kart przekazanych z punktów prowadzonych przez organizację pozarządową.

¹⁷ Dotyczy karty z 05.08.2016 r. przekazanej z punktu, w którym nieodpłatnej pomocy prawnej udzielał adwokat i radca prawny oraz karty z 01.12.2016 r. przekazanej z punktu prowadzonego przez organizację pozarządową.

¹⁸ Dotyczy karty z lipca 2016 r. przekazanej z punktu, w którym nieodpłatnej pomocy prawnej udzielał adwokat i radca prawny.

¹⁹ Dotyczy oświadczenia, o którym mowa w art. 4 ust. 3 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, na którym nie odnotowano także daty złożenia oświadczenia.

²⁰ Dotyczy oświadczenia, o których mowa w art. 4 ust. 3 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, złożonego 10.03.2016 r., przy czym osoba uprawniona podpisała się czytelnie imieniem i nazwiskiem pod złożonym oświadczeniem.

²¹ Dotyczy oświadczenia, o których mowa w art. 4 ust. 3 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, na którym nie odnotowano także daty złożenia oświadczenia.

²² Dotyczy oświadczenia, o którym mowa w art. 11 ust. 4 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, złożonego 18.07.2016 r.

- w jednym przypadku²³, numeru PESEL lub numeru innego dokumentu stwierdzającego tożsamość osoby uprawnionej – w dwóch przypadkach²⁴, pełnego adresu zamieszkania – w jednym przypadku²⁵,
 - wskazania podstawy uprawnienia do korzystania z nieodpłatnej pomocy prawnej – w jednym przypadku²⁶,
 - daty złożenia oświadczenia – w 4 przypadkach²⁷;
- c) składanie oświadczeń, o których mowa w art. 4 ust. 4 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej na formularzu wskazującym treść oświadczenia o niemożności przedstawienia dokumentów potwierdzających uprawnienie do korzystania z nieodpłatnej pomocy prawnej jako kolejny punkt wyboru po wskazanych podstawach uprawnień do korzystania z nieodpłatnej pomocy prawnej, co jest niezgodne z wzorem ww. oświadczenia określonym w załączniku nr 3 do ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej.

Ustalono także, że w czterech kartach²⁸ dokumentujących udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej osobom, które wyraziły zgodę na udostępnienie dotyczących ich danych zbiorczych – nie skorzystano z możliwości odnotowania w karcie uwag przy poz. 12. karty, pomimo niewybrania w tej pozycji żadnej ze wskazanych opcji.

Ponadto, zgodnie z wyjaśnieniem Starosty Powiatu Garwolińskiego z 27.10.2017 r. – w punktach prowadzonych przez organizację pozarządową od każdej osoby zamierzającej skorzystać z nieodpłatnej pomocy prawnej pobierano oświadczenie, o którym mowa w art. 4 ust 3 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej²⁹ oraz oświadczenie, o którym mowa w art. 4 ust 4 tej ustawy³⁰.

²³ Dotyczy oświadczenia, o którym mowa w art. 4 ust. 3 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, złożonego 12.07.2016 r.

²⁴ Dotyczy: oświadczenia, o którym mowa w art. 4 ust 4 ww. ustawy, złożonego 08.11.2016 r. oraz oświadczenia, o którym mowa w art. 11 ust. 4 ww. ustawy, na którym nie odnotowano daty złożenia.

²⁵ Dotyczy oświadczenia, o którym mowa w art. 11 ust. 4 ww. ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, złożonego 25.08.2016 r.

²⁶ Dotyczy oświadczenia, o którym mowa w art. 4 pkt 4 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, złożonego 19.09.2016 r.

²⁷ Dotyczy: 2 oświadczeń, o których mowa w art. 4 ust. 3 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, 2 oświadczeń, o którym mowa w art. 11 ust. 4 ww. ustawy.

²⁸ Dotyczy kart z 16.03.2016 r., 22.09.2016 r., 03.11.2016 r. i 04.04.2016 r., w których nieodpłatnej pomocy prawnej udzielali adwokaci i radcowie prawni.

²⁹ Zgodnie ze *Zbiorczą informacją o wykonaniu zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej sporządzoną przez Starostę Powiatu Garwolińskiego za rok 2016*, na 169 osób, którym udzielono nieodpłatnej pomocy prawnej w punktach prowadzonych przez organizację pozarządową – 40 osób udokumentowało uprawnienie do uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej poprzez okazanie oryginału albo odpisu decyzji

Powyższe jest niezgodne z wymogami dotyczącymi składania oświadczeń, określonymi w art. 4 ust 3 i 4 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, zgodnie z którymi oświadczenia, o których mowa w ww. przepisach składają tylko osoby określone, odpowiednio: w art. 4 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 1 pkt 1-6 i 8 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej. Przy wypełnianiu kart nieodpłatnej pomocy prawnej należy również mieć na uwadze § 7 ust. 5 ww. rozporządzenia, zgodnie z którym, cyt.: „*W karcie nieodpłatnej pomocy prawnej można nanieść uwagi istotne dla dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej. (...)*”. Zgodnie z art. 17 pkt 4 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w związku z art. 11 ust. 8 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, cyt.: „*Organ administracji publicznej zlecający realizację zadania publicznego może dokonywać kontroli (...) realizacji zadania, w szczególności (...) prowadzenia dokumentacji związanej z realizowanym zadaniem.*”.

Stwierdzono także jeden przypadek³¹ przekazania przez osoby udzielające nieodpłatnej pomocy prawnej kart nieodpłatnej pomocy prawnej oraz oświadczeń złożonych przez osoby zamierzające skorzystać z nieodpłatnej pomocy prawnej – z przekroczeniem terminu określonego w art. 7 ust. 2 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, a także nieudokumentowanie przez organ dat przekazania ww. kart i oświadczeń dokumentujących udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej w punkcie usytuowanym w Garwolinie oraz – z ośmiu miesięcy – w punkcie usytuowanym w Żelechowie. Zgodnie z § 42 ust. 2 instrukcji kancelaryjnej³² po zarejestrowaniu przesyłki na nośniku papierowym umieszcza się i wypełnia pieczęć wpływu na pierwszej stronie pisma lub, w przypadku gdy nie ma możliwości otwarcia koperty, na kopercie, przy czym stosownie do § 7 pkt 6 tej instrukcji pieczęć wpływu zawiera m.in. datę wpływu przesyłki.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono również, że na stronach podmiotowych Biuletynu Informacji Publicznej gmin³³, na obszarze których zlokalizowane były punkty

o przyznaniu świadczenia z pomocy społecznej lub zaświadczenia o udzieleniu świadczenia, o którym mowa w art. 106 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i tym samym powinno złożyć oświadczenie, o którym mowa w art. 4 ust. 3 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej.

³⁰ Zgodnie z ww. informacją o wykonaniu zadania – pisemne oświadczenie, o którym mowa w art. 4 ust. 4 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej nie stanowiło w żadnym przypadku udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej w punktach prowadzonych przez organizację pozarządową formy udokumentowania uprawnień do uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej.

³¹ Dotyczy dokumentacji udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej we wrześniu 2016 r. w punkcie, w którym pomocy prawnej udzielał adwokat i radca prawny.

³² Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. Nr 14, poz. 67, ze sprost.).

³³ Dotyczy stron podmiotowych BIP Gminy Pilawa, Gminy Żelechów, Miasta Łaskarzew i Miasta Garwolin.

nieodpłatnej pomocy prawnej nie zamieszczono informacji dotyczącej udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej dla mieszkańców Powiatu³⁴, natomiast na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Garwolinie nie zamieszczono danych organizacji pozarządowej która udziela nieodpłatnej pomocy prawnej.

Przedstawiając powyższe informuję, że realizację zadania w przedmiocie przygotowania systemu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, ocenia się **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

Wyniki kontroli wskazują, że wyznaczono prawidłową liczbę punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, udzielano nieodpłatnej pomocy prawnej w pełnym wymiarze, terminowo zawarto kompletne porozumienia z Okręgową Radą Adwokacką w Siedlcach i Radą Okręgową Izby Radców Prawnych w Warszawie, podpisano umowy z adwokatem i radcami prawnymi zawierające wymagane elementy, wyłoniono organizację pozarządową w corocznym otwartym konkursie ofert, o którym mowa w ustawie o działalności pożytku publicznego oraz terminowo przekazano Wojewodzie Mazowieckiemu zbiorczą informację o wykonaniu zadania polegającego na udzieleniu nieodpłatnej pomocy prawnej. Mając natomiast na uwadze, że:

- nie dostosowano lokali, w których udzielana była nieodpłatna pomoc prawna do wszystkich wymogów określonych w rozporządzeniu w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej,
- udostępniono na stronie podmiotowej BIP niekompletne informacje,
- nieterminowo zawarto umowy z radcami prawnymi udzielającymi nieodpłatnej pomocy prawnej,
- nie zawiadomiono Wojewody Mazowieckiego o zawartych w 2015 r. porozumieniach z Okręgową Radą Adwokacką w Siedlcach i Radą Okręgową Izby Radców Prawnych w Warszawie,

a także biorąc pod uwagę inne opisane powyżej uchybienia, uzasadnione jest sformułowanie oceny pozytywnej pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

³⁴ Zgodnie z pisemnym oświadczeniem [redacted] – Dyrektora Wydziału Organizacyjno-Administracyjnego Starostwa Powiatowego w Garwolinie, cyt. „W chwili obecnej nie posiadam potwierdzenia, że gminy zostały poinformowane o zamieszczeniu informacji na BIP (...) Starostwo po wysłaniu informacji nie sprawdzało czy w/w informacje zostały zamieszczone w BIP i na stronach”.

II. Wykorzystanie dotacji udzielonej na realizację nieodpłatnej pomocy prawnej

W 2016 r. Powiat Garwoliński na sfinansowanie zadania zleconego do wykonania z zakresu administracji rządowej na podstawie ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej otrzymał z Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie (dalej MUW), dotację celową w kwocie 247 200 zł, w rozdziale 75515 – *Nieodpłatna pomoc prawna*. Jak wynika z ksiąg rachunkowych oraz zgodnie z danymi wykazanymi w sprawozdaniu rocznym: *Rb-50 o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej* dotację wykorzystano w kwocie 244 613,50, zł. Niewykorzystana dotacja w kwocie 2 586,50 zł została zwrócona na rachunek MUW, z zachowaniem terminu ustalonego w art. 168 ust. 1 i 6 ustawy o finansach publicznych³⁵.

W wyniku kontroli prawidłowości wykorzystania otrzymanej dotacji, stwierdzono, że:

1. Kwota przekazanej dotacji do Powiatu w wysokości 247 200,00 zł wynikała z prawidłowego wyliczenia – zgodnego z zasadą ustaloną w art. 20 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej.
2. Powiat otrzymaną dotację na obsługę zadania polegającego na udzieleniu nieodpłatnej pomocy prawnej przeznaczył na wynagrodzenia i na koszty obsługi organizacyjno-techniczne w wysokości, odpowiednio – 96% i 2,88% otrzymanej dotacji, co jest zgodne z postanowieniami art. 20 ust. 1 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej.
3. Starosta Powiatu realizację zadania zleconego na świadczenie usług pomocy prawnej powierzył zgodnie z zawartymi umowami na kwotę 59 946,00 zł adwokatowi³⁶ i na kwotę 59 946,00 zł radcom prawnym³⁷, ponadto przekazał na realizację zadania kwotę dotacji w wysokości 119 892,00 zł organizacji pozarządowej zgodnie z zawartymi na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej umowami na prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej. Natomiast na obsługę zadania wydatkował kwotę 7 111,05 zł.
4. Organizacja pozarządowa³⁸ zgodnie z zawartymi umowami na prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej w 2016 r. sporządziła sprawozdanie końcowe z wykonania zadania publicznego według wzoru określonego w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki

³⁵ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077).

³⁶ Sprawdzono realizację umowy z adwokatem [REDACTED]

³⁷ Sprawdzono realizację umów z radcami prawnymi: [REDACTED]

³⁸ Sprawdzono umowy, sprawozdania i dokumenty finansowe Stowarzyszenia „Bezpieczny Dom” z siedzibą przy ul. 1 Maja 57 w (25-511) Kielcach prowadzącego punkty udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej w mieście (08-450) Łaskarzew i (08-430) Żelechów.

Społecznej z dnia 15 grudnia 2010 r.³⁹ Sprawozdanie zostało złożone w Starostwie 27 stycznia 2017 r. i po zweryfikowaniu zawartych w nim danych – przyjęte bez uwag.

5. Starostwo zgodnie z zapisem w umowach z organizacją pozarządową i art. 11 ust. 8 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej przeprowadziło kontrolę zadania publicznego realizowanego przez tę organizację na zasadach określonych w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie tj. w trakcie realizacji zadania.
6. Do środków otrzymanych z dotacji w rozdziale 75515 – *Nieodpłatna pomoc prawna* w Starostwie prowadzona była wyodrębniona ewidencja księgowa dochodów i wydatków, natomiast w Stowarzyszeniu prowadzono ewidencję wydatków w sposób przejrzysty, gdzie możliwa była identyfikacja poszczególnych operacji gospodarczych i na podstawie których to ewidencji i dowodów źródłowych sporządzono sprawozdanie.
7. Sprawdzone dowody źródłowe będące podstawą dokonanych wydatków spełniały wymogi art. 21 i 22 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁴⁰ (dalej ustawa o rachunkowości).
8. Wypłaty wynagrodzeń dla adwokata i radców prawnych realizowane były po przedłożeniu rachunku i potwierdzeniu wykonania pracy zgodnego z umową.
9. Sprawdzone zapisy księgowe w ewidencji wydatków spełniały wymogi art. 20 ustawy o rachunkowości.
10. Dane wykazane w sprawozdaniu rocznym za 2016 r. – *Rb o dochodach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami* sporządzonym przez jednostkę wynikały z ewidencji księgowej środków dotacji na dzień 31 grudnia 2016 r.
11. Wydatki realizowane ze środków dotacji klasyfikowane były zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji

³⁹ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki społecznej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie wzoru oferty i ramowego wzoru umowy dotyczących realizacji zadania publicznego oraz wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania – Dz. U. z 2011 r., nr 6 poz. 25 – akt uchylony z dniem 3 września 2016 r. przez Dz. U. z 2015 r., poz. 1339, od dnia 3 września 2016 r. obowiązuje rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 sierpnia 2016 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań (Dz. U. z 2016 r., poz. 1300).

⁴⁰ Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395, z późn. zm.).

dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych⁴¹.

12. Powiat osiągnął w 2016 r. dochód w kwocie 3,17 zł z tytułu odsetek w wyniku zgromadzonych środków pieniężnych dotacji na oprocentowanym podstawowym rachunku bankowym, według umowy zawartej 28 czerwca 2013 r. pomiędzy Powiatem a PKO Bankiem Polskim SA w Warszawie przy ul. Puławskiej 15. Kwota odsetek została zwrócona na rachunek MUW 14 lutego 2018 r. – wyciąg bankowy nr 22/2018.

Podsumowując wyniki kontroli, **w 2016 r. wykorzystanie dotacji otrzymanej na realizację wydatków w rozdziale 75515 klasyfikacji budżetowej zostało ocenione pozytywnie.**

Przedstawiając powyższe ustalenia zobowiązuję Pana Starostę do podjęcia działań w celu wyeliminowania ustalonych nieprawidłowości, a w szczególności do:

1. Dostosowania lokali w punktach nieodpłatnej pomocy prawnej w Garwolinie i Łaskarzewie do wymogów określonych w § 5 ust. 3 i 5 rozporządzenia w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej.
2. Terminowego zawierania umów z radcami prawnymi o udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej, umożliwiającego całoroczne działanie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej.
3. Niezwłocznego powiadamiania Wojewody Mazowieckiego o każdym zawartym porozumieniu z właściwą okręgową radą adwokacką i radą okręgowej izby radców prawnych, zgodnie z wymogiem art. 10 ust. 3 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej.

Ponadto zwracam uwagę na konieczność:

- występowania do okręgowej rady adwokackiej i rady okręgowej izby radców prawnych o zmianę zawartych porozumień w przypadku zaistnienia konieczności zmiany ich treści,
- wskazywania w umowach z organizacjami pozarządowymi na prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej – informacji określonych w art. 6 ust. 2 pkt 6 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej w związku z art. 11 ust. 7 tej ustawy;
- weryfikacji przekazywanych organowi kart nieodpłatnej pomocy prawnej oraz oświadczeń składanych przez osoby zamierzające skorzystać z nieodpłatnej pomocy prawnej w zakresie

⁴¹ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1053, z późn. zm.).

kompletności ich wypełnienia oraz stosowania właściwych formularzy oświadczeń w celu przeciwdziałania powtarzaniu nieprawidłowości w tym zakresie;

- nadzoru nad terminowością przekazywania organowi kart nieodpłatnej pomocy prawnej i oświadczeń składanych przez osoby zamierzające skorzystać z nieodpłatnej pomocy prawnej oraz dokumentowania daty ich przekazania zgodnie z wymogami § 42 ust. 2 w związku z § 7 pkt 6 instrukcji kancelaryjnej;
- zamieszczania na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Starostwa danych organizacji pozarządowych prowadzących punkty nieodpłatnej pomocy prawnej oraz podejmowania działań skutkujących zamieszczeniem w Biuletynie Informacji Publicznej gmin, na obszarze których zlokalizowane są punkty nieodpłatnej pomocy prawnej – informacji, o której mowa w § 4 rozporządzenia w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej, w tym monitorowania czy wymagana informacja została zamieszczona.

Odstępuje się natomiast od sformułowania zalecenia w zakresie odnotowywania uwag w karcie nieodpłatnej pomocy prawnej w związku ze zmianą wzoru karty nieodpłatnej pomocy prawnej⁴².

Przedstawiając powyższe informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze oraz na podstawie art. 49 ww. ustawy zobowiązuję Pana Starostę do przekazania, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystania wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Zastępca Dyrektora
Wydziału Kontroli

⁴² Zmiana wprowadzona rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 grudnia 2016 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej (Dz.U. z 2016 r. poz. 2227). Nowy wzór karty nieodpłatnej pomocy prawnej obowiązuje od 1 stycznia 2017 r.